

Kirkon missio, Lähetysseura ja ilmastotyö

Kirjoittaja: Kati Kempainen, teologinen asiantuntija, Suomen Lähetysseura

Lähetysseuralle ilmastotyö on noussut ympäristökriisin myötä tärkeäksi tehtäväksi. Mihin hengelliseen lähtökohtaan tämä perustuu? Miksi se on tärkeää Jumalan missiossa? Kun katsomme, mitkä ovat ilmasto- ja ympäristötyön teologiset lähtökohdat, olemme aivan kristillisen uskon ja elämän keskiössä.

Kristillinen usko on lähtökohdiltaan hyvin konkreettista ja käsinkosketeltavaa. Jumala, Luoja, on kaiken olemassa olevan alku. Koko luomakunta on syntynyt hänen tahdostaan, ja luomiskertomuksessa todetaan yhä uudelleen kuinka hyvää kaikki Jumalan luoma oli: aurinko, kuu, tähdet, maa, meri, kasvit, eläimet ja ihminen. Ihminen itse on luotu maan tomusta ja Jumalan henkäyksestä – ja tämä todistaa siitä, että ihminen on aina sidottu maahan. Siitä hän on lähtenyt ja siihen hän palaa. Jumala itse syntyi ihmiseksi Jeesus Nasaretilaisessa, eli ihmisen elämän, kuoli ja nousi kuolleista ruumiillisesti. Ruumiillinen ylösnousemus on luvattu myös ihmisille, samoin kuin se, että eräänä päivänä koko luomakunta, taivas ja maa, luodaan uudeksi. Kristinuskon perusolemus on siis yhtä lailla fyysinen, konkreettinen ja materiaallinen kuin henkinen ja hengellinen. Vielä oikeammin: se mikä on fyysistä, konkreettista ja materiaalista on yhtä pyhää kuin meidän käsityksessämme henkinen tai hengellinen.

Luomakunta on Jumalan läsnäolon pyhittämä: Lutherin mukaan hän on läsnä jokaisessa puun lehdessäkin. Luomakunta heijastaa Jumalan pyhää läsnäoloa ja osallistuu siten Jumalan missioon maailmassa. Jumalan pelastava toiminta kohdistuu myös luomakuntaan. Paavali kirjoittaa roomalaisille: ”Koko luomakunta odottaa hartaasti Jumalan lasten ilmestymistä. Kaiken luodun on täytynyt taipua katoavaisuuden alaisuuteen, ei omasta tahdostaan, vaan hänen, joka sen on alistanut. Luomakunnalla on kuitenkin toivo, että myös se pääsee kerran pois katoavaisuuden orjuudesta, Jumalan lasten vapauteen ja kirkkauteen. Me tiedämme, että koko luomakunta yhä huokaa ja vaikeroi synnytystuskissa.” (Room 8:20-22.). Tämän mukaan luomakunta on siis hyvin tietoinen omasta kärsimyksästään, mutta samalla sille on annettu tietoisuus ja toivo pääsystä samaan vapauten ja kirkkauteen minne Jumalan lapset pääsevät. Luomakunnalla on näin ollen mittaamaton arvo, sillä Jeesuksen pelastustyö koskee myös sitä. Luomakunnalla on itseisarvo, joka ei riipu siitä, mitä hyötyä se voi ihmisille tuottaa.

Ihminen on riippuvainen luomakunnasta ja aina osa sitä. Jumalan hyvydestä luomakunta tuo ihmiselle elannon, vaurautta ja hyvinvointia, mutta ahneudessaan ihminen on tuhonnut tämän lahjan ja sitä kautta oman elämän edellytyksiä. Hän ei myöskään ole huolehtinut sen riittävästä ja oikeudenmukaisesta jakautumisesta kaikkien kesken vaan pyrkii ulosmittaamaan itselleen kaiken, kunnes mitään ei ole enää jaettavana.

Lähimmäisenrakkaus

Ilmastonmuutoksen vaikutuksista kärsivät eniten kaikkein heikoimmassa ja köyhimmässä asemassa olevat. Sään ääri-ilmiöt ja ennustamattomuus vievät monilta valmiiksi köyhiltä perheiltä mahdollisuuden ruokaan, puhtaaseen veteen ja elinkeinon. Esimerkiksi Tansaniassa lisääntyneet kuivat kaudet vaikeuttavat maanviljelyä ja aiheuttavat siten nälkää.

Jeesukselle keskeinen lähimmäisenrakkaus kutsuu meitä puolustamaan heikkoja ja jakamaan omastamme. Näin ollen lähimmäisenrakkauden periaate kehottaa meitä huolehtimaan maailman köyhimmistä, joiden elämää ilmastonmuutos vaikeuttaa eniten.

Oikeudenmukaisuus

Kaikkialla maailmassa ilmastonmuutos kohdistuu ja tulee kohdistumaan erityisesti nykyisiin lapsiin, nuoriin ja vielä syntymättömiin sukupolviin, vaikka he eivät ole itse ennättäneet muutosta olla aiheuttamassa. Nykyinen aikuisväestö on jättämässä maailman omille lapsilleen ja heidän tuleville lapsille heikompikuntoisena, kuin itse sen saivat ja jättämässä jälkien korjaamisen tuleville sukupolville.

Samalla kaikkein köyhimmät valtiot ovat osallistuneet ilmastonmuutoksen syntyyn kaikkein vähiten. Moni näistä valtioista tulee kuitenkin samalla kärsimään ilmastonmuutoksen seurauksista eniten. Esimerkiksi tansaniaalaisten viljelijöiden ilmastovaikutukset ovat verrattain pieniä, koska Tansaniassa viljelyssä käytetään vielä vähän koneita, ja paljon tehdään ihmisen ja eläimen voimin. Maailma ei ole reilu: toisen hätä on toisen bisnes. Sadot menettäneellä nälän kanssa kamppailevalla alueella voi myyntiin tuotu maissi olla kovemman kysynnän vuoksi hinnaltaan huomattavasti kalliimpaa, kun normaalisti olisi.

Tehtävämme on edistää oikeudenmukaisuuden toteutumista, sillä Jeesuksen julistus Jumalan valtakunnasta merkitsee pyrkimistä oikeudenmukaisuuteen ja kohtuullisuuteen. Näin ollen autamme ihmisiä, joita olemassa olevat järjestelmät syrjivät.

Kirkon missio on varjella kaikkea Jumalan luomaa

Kirkon missio ei ainoastaan ota huomioon luomakuntaa vaan edistää sen hyvinvointia ja kutsuu ihmisiä viljelemään ja varjelemaan ympäristöä (1. Ms. 2:15). Luomakunta on pyhän Jumalan läsnäolon paikka, ja siksi voimme tulkita myös sen olevan pyhä ja ihmisen kunnioituksen arvoinen. Ihmisen rooli on pitää muista Jumalan luomista huolta viisaudella, lempeydellä ja rakkaudella.

Koko luomakunta odottaa vapautusta (Room. 8: 19-20). Jos jokin on varmaa, niin se, että muutoksia tulee tapahtumaan ja koko ajan nopeammin kuin olemme osanneet odottaa. Luomakunta huokaa nyt hyvin syvästi.

Suomen evankelisluterilaisen kirkon ilmasto-ohjelma suosittelee seurakuntia ryhtymään viivyttelämättä toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Ympäristöuhkien edetessä kirkkojen tulee toteuttaa ekologista vastuutaan ja toimia köyhimpien ihmisten ja koko luomakunnan puolesta.